

provincie limburg

Financieel perspectief

Maastricht, mei '24

Financiële positie: gezond maar aanhoudende druk op duurzaam financieel evenwicht

Een gezonde financiële positie komt tot uitdrukking in een sluitende begroting met een structureel evenwicht en voldoende weerstandsvermogen. Op deze bijgestelde begroting is het volgende van toepassing:

- de bijgestelde Programmabegroting 2024 en bijhorende meerjarenraming 2025-2028 zijn structureel sluitend;
- de generieke taakstelling is voor de jaarschijven 2024 en 2025 volledig gerealiseerd. Op basis van de nu voorliggende voorjaarsnota resteert € 13.46 mln. (27%);
- er is voldoende weerstandsvermogen om de financiële risico's te dekken (surplus weerstandsvermogen € 857 mln., bron Jaarstukken 2023);
- de onbenutte belastingcapaciteit bedraagt bijna € 79 mln. per jaar (stand 2024);
- solide eigen vermogenspositie van € 1,67 mld. per 1-1-2024. Dit beeld vertoont meerjarig een lichte daling, maar dat ligt in lijn met eerdere besluitvorming;
- een solide financieringspositie, waardoor de behoefte aan Vreemd Vermogen voorlopig beperkt is.

Daarmee concluderen wij dat puur vanuit financieel perspectief de financiële positie gezond is.

Tegelijkertijd staat de financiële positie onder druk als gevolg van zowel eigen ambities als externe ontwikkelingen. Zoals ook in de inleiding vermeld, vormt de herijking van het provinciefonds een belangrijk risico. Minder inkomsten zet het meerjarig structureel evenwicht immers verder onder druk (zie ook de analyse van het structurele evenwicht). Ondanks de behaalde resultaten in het bestuurlijk overleg rondom de financiële verhoudingen blijft er druk staan op het duurzaam financieel evenwicht. En het beeld kan daarom snel veranderen.

Het naar voren halen van de koppeling van het accres van het provinciefonds aan het Bruto Binnenlands Product zal naar verwachting voor meer stabiliteit zorgen in het fonds. Dit zal, zodra de herijking van het fonds bekend is, een gunstige invloed hebben op het structurele risicoprofiel en het beslag op het weerstandsvermogen.

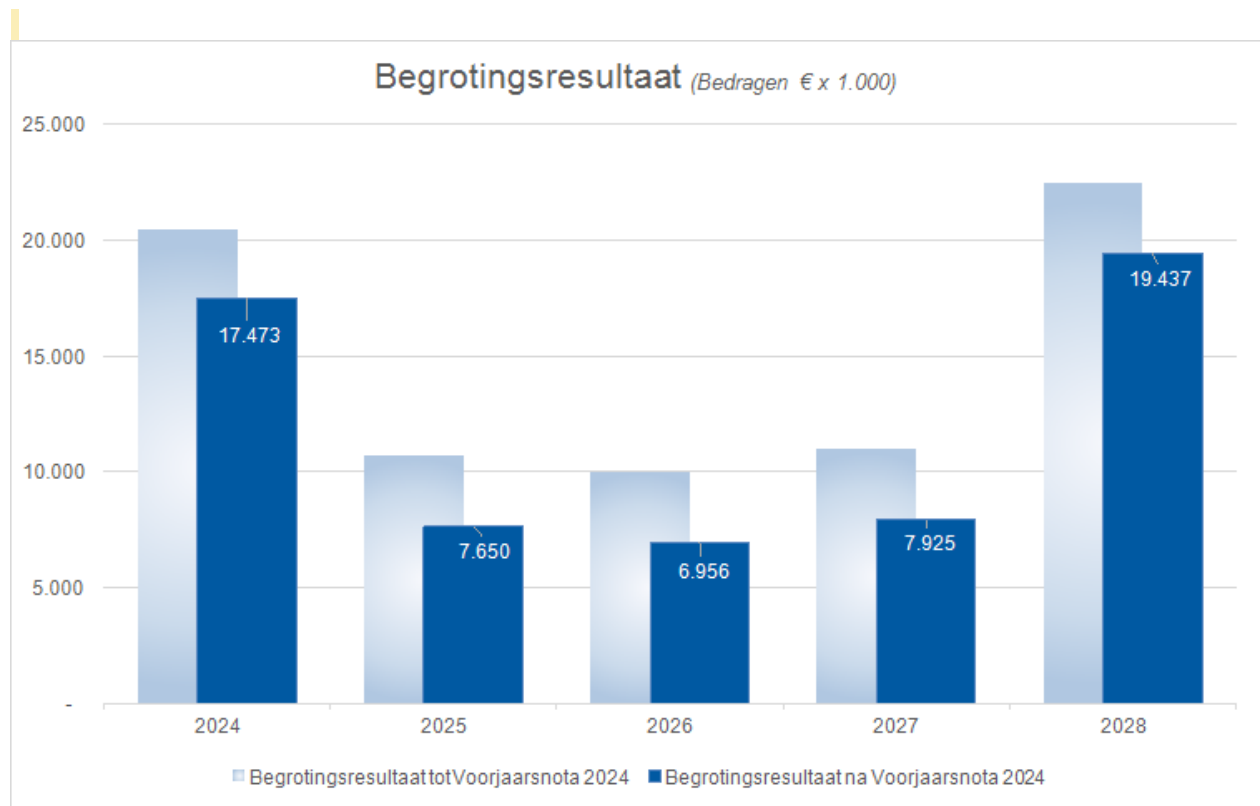
Ontwikkeling begrotingsresultaat : daling als gevolg van onvermijdbare lasten

Bij de laatst bijgestelde begroting (Programmabegroting 2024 incl. Septembercirculaire provinciefonds 2023; PS 10 november 2023) bedroeg het begrotingsresultaat in 2024 € 20,24 mln. Door de voorstellen in deze voorjaarsnota is deze ruimte in 2024 gedaald met € 2,96 mln.

De volgende voorstellen beïnvloeden het begrotingsresultaat 2024 e.v. structureel:

- het subsidiebesluit en bevoorschotting Arriva Deel II (GS23-4-2024). Dit betreft een jaarlijkse indexering-aanpassing van € 2,59 mln.;
- noodzakelijke extra toevoegingen aan de voorziening APPA cf. berekening APG € 0,21 mln. per jaar;
- verhoging budget Zuidelijke Rekenkamer (€ 0,04 mln. in 2024, daarna € 0,02 mln. per jaar);
- ophoging van de statenvergoedingen i.v.m. indexeringen jaarlijks € 0,03 mln.;
- correctie m.i.v. 2025 subsidie maatschappelijke organisaties € 0,35 mln. per jaar;
- verlaging dotatie onderhoudsvoorziening gebouwen i.v.m. aanpassing indexering: € 0,15 mln. jaarlijks ten gunste van het resultaat.

Verder heeft de negatieve bijstelling van € 0,24 mln. op het gerealiseerde dividend van ENEXIS 2023 een incidenteel karakter.

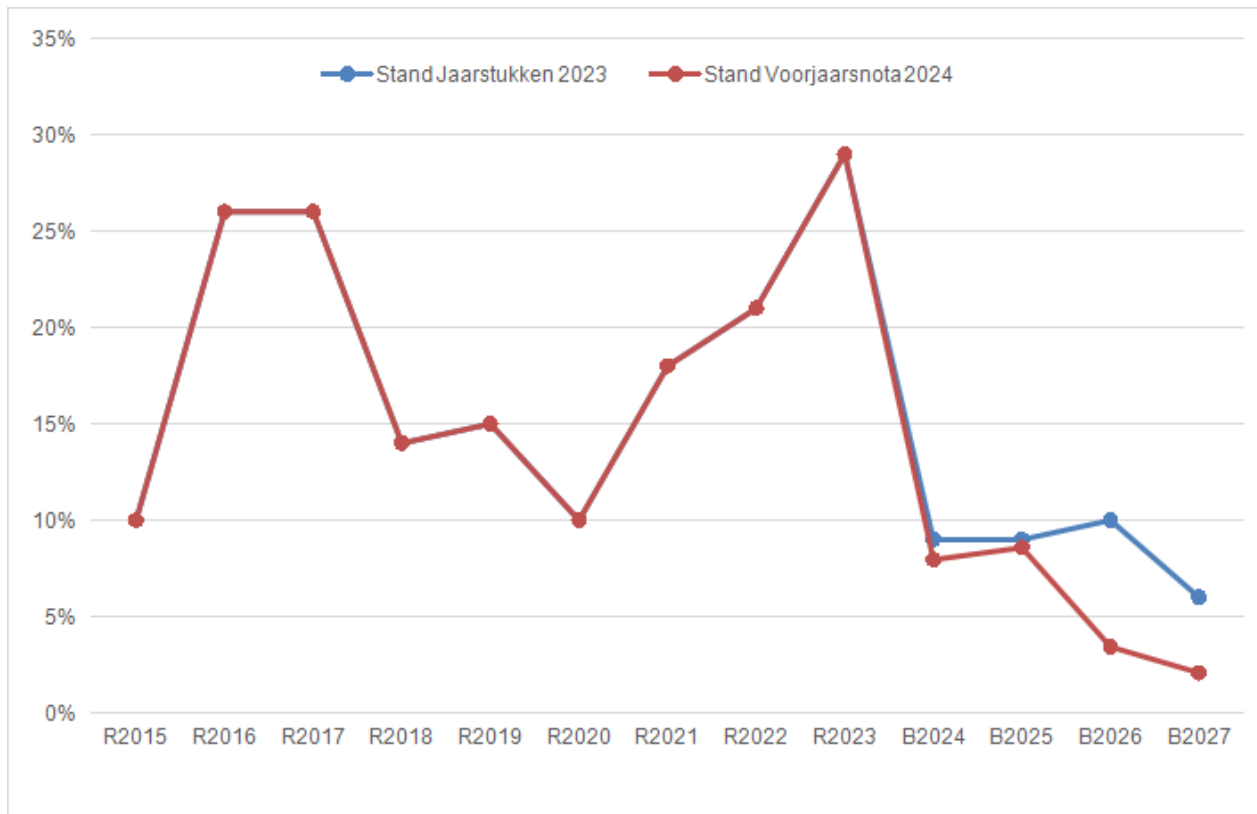
Volledigheidshalve merken wij op dat in de jaarschijf 2027 van de Programmabegroting 2024 een reservering voor de nieuwe Statenperiode is opgenomen van € 10,64 mln., gebaseerd op het feit dat er ook budget voor de nieuwe Staten aanwezig zal zijn. Dit is gebeurd in de vorm van een incidentele stelpost. Zonder deze stelpost zou het resultaat 2027 € 18,57 mln. bedragen. In 2028 is deze stelpost niet meer van toepassing.

Inzicht in de ontwikkeling van het structureel evenwicht: dit daalt nog steeds

In het kengetal Structureel evenwicht komt tot uitdrukking of de Provincie over voldoende structurele baten beschikt om de structurele lasten te dekken.

Dit percentage helpt mee te beoordelen welke structurele ruimte de Provincie heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit percentage negatief is, betekent dit dat het structurele deel van de baten onvoldoende ruimte biedt om de structurele lasten te blijven dragen.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de financieringslasten) te dekken. Een cijfer van rond de nul (tussen -0,4 en +0,4) betekent dat de structurele baten en lasten min of meer in evenwicht zijn.

Uit de cijfers blijkt dat de gewijzigde begroting 2024 en bijhorende meerjarenraming structureel in evenwicht zijn.

De dalende trend vanaf 2024 kenmerkt zich door het structureel opnemen van enkele begrotingsposten, zoals vastgesteld bij de Programmabegroting 2023. Vanaf 2026 zijn de effecten nog zichtbaar van het zogenaamde ravijn in het Provinciefonds, waarbij het Rijk haar uitgaven niet structureel heeft door geraamd. Een extra risico daarbij is het nog niet afgeronde proces van herijking van het Provinciefonds. De nieuwe herverdeling kan nadelige effecten hebben.

Ten opzichte van de stand van de jaarstukken is het perspectief deels verslechterd. Dit wordt veroorzaakt door een jaarlijkse toename van € 3,10 mln. aan structurele lasten (zie hierboven de specificatie bij Ontwikkeling begrotingsresultaat).

Financiële voortgang beleidskaders: inzet van de programmareserves

In het hoofdstuk 'Financieel kader', in de inleiding van deze voorjaarsnota, is de inzet van de programmareserves in percentages uitgedrukt. In onderstaande tabel is deze inzet in absolute bedragen gepresenteerd. Deze tabel geeft een indicatie van de financiële voortgang van de beleidskaders. Ten aanzien van onderstaande tabel merken wij op:

- de stand van de programmareserves uit het coalitieakkoord bedraagt € 206,90 mln. Dat is exclusief de middelen voor Brightlands die al in de begroting zaten. De dotaties aan deze reserves zijn geraamd per jaar, maar in dit overzicht zijn de stortingen in de reserve t/m 2028 als een totaal bedrag opgenomen;

- in de het voorstel van de Jaarstukken 2023 wordt aan de programmareserves nog € 4,68 mln. toegevoegd. Het totaal bedrag aan intensiveringsmiddelen in de vorm van programmareserves bedraagt daarmee € 233,78 mln.;
- op basis van de programmabegroting, vaststelling beleidskaders en de voorstellen uit deze voorjaarsnota is in totaal € 47,62 mln. geprogrammeerd;
- er resteert op dit moment nog € 186,17 mln., oftewel 80%.

Voor het volledige beeld van de reserves verwijzen wij naar het onderdeel "Onze vermogenspositie".

€ x 1.000

Programma	Programmareserve	Start Coalitieakkoord 2023-2027	Toevoeging Jaarstukken 2023	Inzet			Totaal inzet t/m Voorjaarsnota	Restant programma- reserve
				Programma- begroting 2024	Vaststelling beleidskaders	Voorjaarsnota 2024*		
1. Perspectief voor het landelijk gebied	Water en bodem	4.000	0	0	0	2.175	2.175	1.825
2. Samen leven en bestaanszekerheid	Sociale Agenda	27.000	0	0	350	495	845	26.155
3. Werken aan een toekomstbestendige economie	Economie	35.000	0	0	0	7.374	7.374	27.626
	Onderwijs en arbeidsmarkt	10.000	0	0	0	2.820	2.820	7.180
	Landbouw (voorheen LPLG)	10.000	2.000	0	0	3.170	3.170	8.830
	Brightlands	22.197	1.083	3.950	0	1.750	5.700	17.580
4. Nieuwe energie en leefmilieu	Energie	10.000	0	0	0	288	288	9.712
5. Leefbare steden en dorpen	Leefbaarheid	30.000	0	0	0	3.550	3.550	26.450
	Wonen	5.000	0	0	0	1.125	1.125	3.875
6. Cultuur en erfgoed voor iedereen	Cultuur	15.000	0	0	4.750	716	5.466	9.534
	Monumenten, erfgoed, archeologie	15.000	0	0	1.980	3.222	5.202	9.798
7. Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	Bereikbaarheid	10.000	0	0	1.000	0	1.000	9.000
8. Provincie midden in de samenleving	Regiodeals 5e en 6e tranche	15.000	0	0	0	0	0	15.000
	Bestuurlijke vernieuwing	1.000	1.600	0	0	0	0	2.600
	80 jaar bevrijding 2024	900	0	400	500	0	900	0
9. Financiën en overhead	Onvoorzien uitgaven	19.000	0	0	0	8.000	8.000	11.000
		229.097	4.683	4.350	8.580	34.685	47.615	186.165

*De bedragen in deze kolom zijn als totaal van de meerjarige ramingen (2024-2028) opgenomen.